

Prof. zw. dr hab. Ewa Komorowska
Instytut Językoznawstwa
Uniwersytetu Szczecińskiego

Szczecin, 25 września 2023 r.

OCENA DOROBKU NAUKOWEGO, OSIĄGNIĘĆ NAUKOWO-ORGANIZACYJNYCH
I DYDAKTYCZNYCH W POSTĘPOWANIU
O NADANIE STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO
PANI DOKTOR TATIANIE KANANOWICZ

I. Droga naukowa dr Tatiany Kananowicz

Droga naukowa Pani Doktor Tatiany Kananowicz (przed rokiem 2016 – Tatsiana Siniauskaya-Suikouska / Tatiana Siniawskaja-Sujkowska / Tatiana Siniawska-Sujkowska) jest związana z dwoma krajami – Białorusią i Polską oraz trzema uczelniami: Białoruskim Uniwersytetem Państwowym w Mińsku, Uniwersytetem im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i Uniwersytetem Gdańskim. Warto podkreślić, że na Białoruskim Uniwersytecie Państwowym w Mińsku w latach 1997-2002 Tatiana Kananowicz studiowała równoległe dwa kierunki: rusycystykę i polonistykę. Jako studentka wykazywała się aktywnością naukową i naukowo-organizacyjną, uczestnicząc w działalności kół naukowych na uczelni, a także biorąc udział w studenckich konferencjach naukowych. Za udział w jednej z nich została nagrodzona uczestnictwem w Letniej Szkole Języka Słowackiego w Bratysławie (2000 r.).

Tatiana Kananowicz jest absolwentką Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego w Mińsku. W 2002 roku uzyskała tytuł magistra filologii słowiańskiej (rosyjskiej i polskiej) na podstawie pracy magisterskiej pt. *Stereotypowe formuły polskiej etykiety językowej*. Praca została przygotowana pod kierunkiem naukowym prof. dr. hab. Kazimierza Bajora.

Po magisterium Tatiana Kananowicz zostaje słuchaczką Studiów Doktoranckich na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Tam wzbogaca swoją wiedzę i poszerza horyzonty lingwistyczne pod opieką takich wybitnych językoznawców, jak prof. Jerzego Bartmińskiego, prof. Anny Pajdzińskiej, prof. Stanisława Grabiasa i in. Zaledwie cztery lata po magisterium, bo 2006 roku – atiana Kananowicz uzyskuje dyplom doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa słowiańskiego, lingwistyki przekładu nadany przez Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Podstawą stała się rozprawa doktorska na temat: *Adekwatność funkcjonalna przekładu a sygnały*

metakomunikacyjne (na materiale przekładów prozy rosyjskiej XX wieku na język polski). Rozprawa doktorska została przygotowana pod kierunkiem naukowym prof. dra hab. Romana Lewickiego, a recenzentami rozprawy byli: prof. dr hab. Wojciech Chlebda i prof. dr hab. Jan Mazur.

Dr Tatiana Kananowicz, jako wyróżniająca się absolwentka, zaraz po uzyskaniu doktoratu została zatrudniona jako adiunkt w Uniwersytecie Gdańskim, gdzie pracuje do chwili obecnej. W ramach Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej UG pracowała w latach 2006-2009 – w Zakładzie Języków Wschodniosłowiańskich, w latach 2009-2011 – w Zakładzie Translatoryki i Komunikacji Międzykulturowej, a w latach 2011-2016 – w Katedrze Językoznawstwa Wschodniosłowiańskiego i Translatoryki, od 2016 roku do chwili obecnej dr Tatiana Kananowicz jest zatrudniona w Zakładzie Języka Rosyjskiego i Przekładoznawstwa Instytutu Rusycystyki i Studiów Wschodnich.

1I. Rozwój naukowy dr Tatiany Kananowicz po uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych

Po uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych Tatiana Kananowicz kontynuując pracę w Uniwersytecie Gdańskim, angażując się mocno zarówno w działalność naukową, jak i naukowo-organizacyjną uczelni.

1. Działalność naukowa i publikacyjna dr Tatiany Kananowicz

Dorobek naukowy dr Tatiany Kananowicz po uzyskaniu doktoratu obejmuje cztery monografie (dwie we współautorstwie) oraz 63 artykuły naukowe (dwa we współautorstwie). Trzydzieści dziewięć z nich stanowią rozdziały w monografiach naukowych, które zostały wydane w kraju (Białystok, Kraków, Lublin, Olsztyn, Opole, Warszawa i in.) i za granicą (Biełgorod, Granada, Kaliningrad, Mińsk, Moskwa, Ostrawa, Sofia, Ulianowsk i in.). Dwadzieścia cztery artykuły zaś opublikowane zostały w krajowych i zagranicznych czasopismach naukowych, m.in. w czasopismach „Język Polski”, „Przegląd Rusycystyczny”, „Roczniki Humanistyczne”, „Między Oryginałem a Przekładem”, „Opera Slavica”, „Verba. Северо-Западный Лингвистический Журнал”, „Rossica Olomucensia” i in.

W 2008 roku, czyli w dwa lata po uzyskaniu doktoratu, została opublikowana pierwsza monografia autorska pt. *Adekwatność funkcjonalna przekładu a sygnały metakomunikacyjne (na materiale przekładów prozy rosyjskiej XX wieku na język polski).* Monografia powstała na

podstawie rozprawy doktorskiej. Dwie pozostałe, mające charakter współautorski, są wynikiem współpracy międzynarodowych zespołów badawczych w ramach projektu *Oblicza lingwistyki XXI wieku: obiekty, metody, interpretacje*, który dał nazwę serii. Są to monografie *W kręgu zagadnień dyskursu medialnego* (drugi tom serii, polskorosyjski zespół badawczy, współautorzy: A.W.Połonski, A. Pstyga, Gdańsk 2021) oraz *„Swoj” i „obcy” w języku, tekście i kulturze: szkice o uniwersalnej kategorii lingwistyczno-kulturowej* (trzeci tom serii, polsko-bułgarski zespół badawczy, współautorzy: V.S. Hantov, Z. Nowożenowa, Gdańsk 2021).

Ponadto Dr Tatiana Kananowicz jest współredaktorem naukowym pięciu monografii kolektywnych wydanych w Wydawnictwie Uniwersytetu Gdańskiego oraz jednym z pomysłodawców międzynarodowego projektu publikacyjnego i współredaktorem powstałej w jego ramach serii *Oblicza lingwistyki XXI wieku: obiekty, metody, interpretacje*.

Omówienie tytułowego osiągnięcia naukowego

Tytuł monografii: *Научный текст в сопоставительном аспекте. Модели предложений и текстовая категория персональности/имперсональности в русских и польских научных текстах гуманитарной направленности*, Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2022. 283 s. Recenzje wydawnicze przygotowali: prof. dr hab. Zofia Czapiga, prof. dr hab. Tatiana W. Szmielowa.

Monografia wpisuje się swym zasięgiem tematycznym w zagadnienia lingwistyki i stylistyki tekstu, a szczególnie składni stylistycznej. Obiektem opisu są teksty naukowe z obszaru humanistyki (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo), zbudowane zgodnie z wymogami dyskursu naukowego określonej rosyjskiej i polskiej społeczności kulturowej i ujęte w pracy w postaci korpusów. Każdy korpus liczy po 20000 jednostek predykatywnych – zdaniotworczych (zdań) i niezdaniotworczych (komplikatorów).

Praca składa się z trzech rozdziałów, z których pierwszy jest rozdziałem teoretycznym, dwa kolejne zaś to rozdziały materiałowo-badawcze.

W rozdziale pierwszym Autorka wprowadza paradygmat naukowo-badawczy pracy, rozpatrując pojęcia dyskursu i tekstu w ich powiązaniu z pojęciami gatunku i stylu, przedstawia dyskursywne i gatunkowo-stylistyczne parametry tekstów naukowych oraz różne podejścia do gramatyki i semantyki tekstu, w tym tekstu naukowego. Szczegółowo omówione zostały jednostki opisu składniowo-semantycznego – model zdaniowy i kategoria tekstowa. W monografii Habilitantka proponuje określać model zdaniowy na podstawie konstrukcji składniowej nazwanej (na stałe) według „przypisanej” do niej prototypowej semantyki. Jeśli naruszone zostają zasady izomorfii i izosemii, ta sama struktura składniowa zaczyna wyrażać

niewłaściwą sobie semantykę, nadal pozostając reprezentantką tego samego modelu. Kategoria tekstowa, w ujęciu Kananowicz, to zestaw środków językowych z różnych poziomów, które tworzą całość na podstawie wyrażanej przez nie wspólnej semantyki i pełnionej w tekście funkcji. Istotność porównania tekstów na podstawie przedstawionych w nich modeli zdaniowych wiąże się z funkcjonalnym znaczeniem wyboru określonych konstrukcji składniowych preferowanych w danym typie dyskursu: „ważne jest nie tylko to, **co** mówimy, lecz również **jak** mówimy” – zauważa Habilitantka.

W rozdziale drugi o charakterze analitycznym Tatiana Kananowicz przedstawia system modeli składający się z czterech strukturalno-semantycznych typów zdań: model czynności, model charakterystyki, model egzystencji i model stosunków. Każdy z nich obejmuje zdania bazowe i zdania transformowane. Zdania bazowe – jak pisze Autorka – są zbudowane zgodnie z zasadami izomorfii i izosemii, w zdaniach transformowanych te zasady są naruszone. Ponadto do zdań transformowanych zaliczane są zdania, w których doszło do zmiany przynajmniej jednego z parametrów modelu bazowego. Autorka skupia się w tej części monografii na szczegółowym opisie cech wyróżnionych modeli. Zastosowanie powyższych ustaleń do zebranych korpusów (polskiego i rosyjskiego) pozwoliło na wyodrębnienie zdań bazowych i zdań transformowanych. Następnie dla każdego z korpusów Habilitantka obliczyła liczbę zdań reprezentujących poszczególne modele. Dzięki takiemu dwupoziomowemu charakterowi analizy można było zaobserwować, jaki model dominuje w grupie zdań bazowych, a jaki – w grupie zdań transformowanych, oraz to, jak się zmienia ogólna statystyka dotycząca obecności modelu w tekście przy uwzględnieniu zdań transformowanych. Analiza korpusu języka rosyjskiego pokazała, między innymi, że w tekstach rosyjskich zarówno na poziomie zdań bazowych, jak i transformowanych dominującą pozycję zajmuje model relacyjny (odpowiednio 58,5% i 45,6%). Natomiast analiza korpusu języka polskiego pokazała odmienne wyniki, gdyż występują dwa rywalizujące ze sobą modele: model czynności i model relacji z niewielką przewagą ostatniego (40,4% vs 44,5%). Wynik ten znacząco zmienia się na korzyść modelu relacyjnego przy doliczeniu zdań transformowanych (30,9% vs 41,8%). Podsumowując tę część analizy warto podkreślić, że Autorkę cechuje precyzja opisu lingwistycznego w całości prowadzonej analizy, umiejętności selekcji materiału i formułowania wniosków, wynikających z przeprowadzonej analizy.

W rozdziale trzecim – również analitycznym – Autorka buduje kategorię *personalności/ impersonalności* w oparciu o pojęcie konstrukcji modusowej. Konstrukcja modusowa rozumiana jest przez Kananowicz jako każdy element tekstu/ strukturę składniową (wyraz, połączenie wyrazowe, zdanie), cechującą się predykatywnością (w tym ukrytą), która w

strukturze głębokiej zawiera podmiot semantyczny, odsyłający do autora tekstu lub innych podmiotów czynności naukowych. Zbadanie tytułowej kategorii Autorka poprzedza wprowadzeniem pojęcia modusu, opisem ramy modusowej tekstu naukowego oraz propozycją klasyfikacji konstrukcji modusowych na podstawie semantyki predykatów. Jak wynika z analizy zebranego materiału, rama modusowa tekstu naukowego jest bogata, ale nieróżnorodna. Ze wszystkich sensów modusowych, wymienianych przez badaczy, w badanych tekstach naukowych najczęściej przejawiają się dwa: modus intelektualny (myślenie i mówienie) i modus epistemiczny (wiedza i opinia). Kolejna część rozdziału trzeciego poświęcona jest realizacji kategorii *personalności/impersonalności*. Pole kategorii tworzą dwa typy konstrukcji: personalne i impersonalne konstrukcje modusowe. Na podstawie szczegółowej analizy materiału badawczego Autorka przedstawia zasadnicze wnioski. Pod względem realizacji personalności oba korpusy wykazują znaczące rozbieżności: w tekstach rosyjskich konstrukcje personalne stanowią zaledwie 7,8% całości konstrukcji modusowych, w tekstach polskich natomiast – 19,7%, co świadczy o tym, że polskie teksty są pod tym względem bardziej „personalne”. Odnotowano również znaczącą dysproporcję pomiędzy występowaniem *ja*-form w rosyjskich i polskich tekstach: w pierwszych stanowią one 5% ogółu konstrukcji personalnych, w drugich zaś znacznie więcej, bo aż 32%. Pole impersonalności natomiast wygląda w obu przypadkach bardzo podobnie: główną strategią impersonalizującą jest transformacja modeli zdaniowych, na drugim miejscu znajduje się impersonalizacja przy pomocy nominalizacji, na trzecim i czwartym – impersonalizacja przy użyciu wyrazów/konstrukcji parentetycznych o charakterze metatekstowym i modalnym i zwrotów imiesłowowych.

Prezentowana monografia jest dziełem na wysokim poziomie merytorycznym. Autorka zebrała imponujący materiał korpusowy, przeanalizowała go drobiazgowo pod kątem wprowadzonych modeli i parametrów opisu. Prowadzone przez Habilitantkę opisy lingwistyczne świadczą o Jej dojrzałości jako językoznawcy. Monografię oceniam bardzo wysoko.

Kręgi badawcze w pracy naukowej dr Tatiany Kananowicz

Na szczególną uwagę w dorobku naukowym Pani Doktor zasługują, moim zdaniem, publikacje książkowe. Należy do nich monografia autorska na temat *Adekwatność funkcjonalna przekładu a sygnały metakomunikacyjne (na materiale przekładów prozy rosyjskiej XX wieku na język polski)*. Monografia powstała na podstawie rozprawy doktorskiej, która jest – jak pisze Autorka – jest skróconą wersją doktoratu. Monografia prezentuje wysoki poziom

merytoryczny, co docenili recenzenci doktoratu, kierując w swoich recenzjach pracę do druku. Ze względu na fakt, że monografia nawiązuje do rozprawy doktorskiej, która została już oceniona w procesie doktoryzowania się Habilitantki, w mojej ocenie dorobku naukowego Pani Doktor nie stanie się ona przedmiotem szczególnego opisu, ale, po przeczytaniu jej, mogę stwierdzić, że jest to praca na wysokim poziomie merytorycznym, prezentująca Habilitantkę jako uzdolnioną językoznawczynię.

Po uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych działalność naukowa Tatiany Kananowicz rozwinęła się w trzech kierunkach, co znalazło swoje publikacyjne odzwierciedlenie w przygotowaniu rozdziałów w monografiach wieloautorskich, artykułów i w promowaniu wyników naukowych na krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych.

Pierwszy krąg tematyczny, rozwijany w latach 2018-2022 stanowią zagadnienia z zakresu polskiego politycznego dyskursu prasowego. W tym czasie pojawiają się artykuły: *Dynamika wizerunku Jarosława Kaczyńskiego na łamach tygodnika „Newsweek Polska”*, [w:] Horyń E., Młynarczyk E., Żmigrodzki P. (red.), *Język polski – między tradycją a współczesnością: księga jubileuszowa z okazji stulecia Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego/ Prace Monograficzne – Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie*, nr 1030, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków 2021, s. 357-369), *Polski polityczny dyskurs prasowy. „Magna Polonia” – nowy głos nowej opozycji*, [w:] Śładkiewicz Ż., Klimkiewicz A., Wielądek K. (red.), *Perswazja językowa w różnych dyskursach*, vol. 5, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2021, s. 86-93 itd.). W sumie Habilitantka ma w swoim dorobku sześć artykułów z tego kręgu zagadnień. Uwieńczenie zaś badań stanowi przygotowany przez habilitantkę rozdział w wieloautorskiej monografii naukowej pt. *W kręgu zagadnień dyskursu medialnego* (współautorzy: A.W. Poloński, A. Pstyga, Gdańsk 2021). Tatiana Kananowicz określa swój wkład w monografię jako 1/3.

W opracowanym rozdziale przedstawione zostały mechanizmy oddziaływania ideologicznego za pomocą ideologemów, a także semantyka i struktura tych konstruktów oraz zaproponowana przez Autorkę spójna koncepcja analizy dyskursywnej polskiego dyskursu politycznego. Materiał badawczy stanowi dyskurs polityczny, który ukazuje się na łamach polskich wydawnictw społeczno-politycznych. Analiza ideologemów pozwala na zrekonstruowanie wchodzących w ich skład wartości i antywartości, umożliwia identyfikację obozu bohaterów i antybohaterów (wrogów). Jednym z ważnych mechanizmów przy konstruowaniu ideologemu jest jego profilowanie: wyprowadzenie na powierzchnię dyskursu

wybranych elementów pojęcia, niekiedy drugorzędnych w jego powszechnym rozumieniu, lecz uwypuklonych i odpowiednio podanych w przypadku ideologemu. Kananowicz ilustruje działanie tego mechanizmu na przykładzie ideologemów *liberalna rewolucja vs liberalna transformacja* oraz *układ vs kaczyzm*. Habilitantka stawia słuszną tezę, że „na podstawie analizy wybranych ideologemów można nie tylko z dużą dozą pewności określić preferencje polityczne czasopisma, ale też zakreślić „pejzaż” narracji politycznych danego kraju”. Sposób analizy lingwistycznej dr Tatiany Kananowicz świadczy o umiejętnościach Autorki w zakresie odczytywania tekstów politycznych, ich interpretacji językowych i kulturowych, które warunkują właściwy odbiór intencji wypowiedzi. Rozdział opracowany został na wysokim poziomie merytorycznym. Oceniam go bardzo wysoko.

Drugi krąg badawczy, który rozwijany był przez Habilitantkę na przestrzeni ponad dziesięciu lat, dotyczy lingwistycznych i kulturowych aspektów komunikacji międzykulturowej. W ramach tego kręgu badawczego Habilitantka przygotowała szereg artykułów naukowych, takich jak: *Восприятие советской культуры польскими студентами (на материале кинофильма „Девчата”)*, [w:] Шарафутдинова Н.С., Соснина Е.П., Тарасова Н.Н. (ред.), *Современные технологии обучения иностранным языкам. Международная научно-практическая конференция (Россия, Ульяновск, 18 февраля 2021 года): сборник научных трудов*, Ульяновск УЛГТУ, Ульяновск 2018, s. 174-182); *Гданьск по-русски*, [w:] Nowożenowa Z., Kananowicz T. (red.), *Tekst jako kultura. Kultura jako tekst*, t. 2, Gdańsk 2016, s. 173-184; *Oswajanie obcości. Transkrypcja języka białoruskiego: norma i uzus*, [w:] Rogowska-Cybulska E., Cybulski M. (red.), *Norma i uzus współczesnej polszczyzny: wybrane problemy*, Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2016, s. 106-114. W sumie w ramach drugiego kręgu tematycznego habilitantka opublikowała sześć artykułów.

Podsumowaniem wieloletniej pracy naukowej z danego kręgu tematycznego stała się monografia wieloautorska na temat „*Swoj*” i „*obcy*” w języku, tekście i kulturze: szkice o uniwersalnej kategorii, lingwistyczno-kulturowej (współautorzy: V.S. Hantov, Z. Nowożenowa, Gdańsk 2021), w której swój udział Habilitantka określa jako 1/3.

Dr Tatiana Kananowicz w opracowanych rozdziałach skoncentrowała się na problematyce kulturowego i językowego osvajania elementów (sygnałów) obcości w kulturze przyjmującej. Wśród omawianych sygnałów Kananowicz analizuje wybrane graficzne i paragraficzne elementy rosyjskiego i polskiego tekstu naukowego, które w przestrzeni wielojęzycznej monografii naukowej mogą powodować napięcia międzykulturowe. Nadto odnosi się do sposobów przekładu gdańskich urbanonimów z przetłumaczonych na język

rosyjski przewodników turystycznych oraz do sposobów transkrybowania nazwisk białoruskich piłkarzy pozyskanych z komentarzy na polskich sportowych stronach internetowych. Jak pisze Autorka „wszystkie wskazane zjawiska łączy brak ustabilizowania w kulturze przyjmującej przejawiający się w ogromnej wariantowości rozwiązań adaptacyjnych wbrew istniejącej normie”. Niewątpliwie może to świadczyć o niewystarczającym poziomie uszczegółowienia normy i potrzebie pogłębionej refleksji językoznawczej, a szczególnie translatorycznej i redaktorskiej we wskazanych obszarach.

Kolejnym poruszonym przez Panią Doktor w monografii zagadnieniem jest kwestia recepcji obcości: w pierwszym przypadku recepcji kultury chińskiej przez polskich studentów kierunku Sinologia, którzy spędzili roczny staż w Chinach, w drugim zaś recepcji kultury radzieckiej przez polskich studentów studiujących na kierunku Rosjoznawstwo (na materiale filmu „Dziewczyny” w reżyserii J. Czulukina). Zagadnienia omawiane w monografii nie tracą na aktualności. W otwierającym się coraz bardziej świecie zrozumienie roli wartości kulturowych w odczytywaniu narodów ma ogromne znaczenie. Tatiana Kananowicz przy opracowywaniu materiału językowo-kulturowego stara się zwrócić szczególną uwagę na uszczegółowienie norm w zakresie tłumaczeń obcojęzycznych. Wkład pracy w monografię oceniam jako znaczący i wysoce merytoryczny.

Trzeci krąg badawczy obejmuje zagadnienia przekładu różnego typu tekstów polskich i rosyjskich. W badaniach nad przekładem literackim Habilitantka porusza problematykę funkcjonalnych podstaw wyodrębniania jednostek przekładowych i szczegółowego opisu strategii translatorskich dla każdej takiej jednostki. W centrum zainteresowań Autorki znajdują się takie jednostki przekładu jak frazemy i frazeologizmy, gry słowne, nazwy realiów, elementy graficzne itd. Problematyka ta znalazła odzwierciedlenie w sześciu artykułach, między innymi, *O granicach twórczości translatorskiej raz jeszcze (na materiale przekładów poezji A. Achmatowej na język polski)*, [w:] Lewicki R. (red.), *Przekład. Język. Kultura*, Lublin: Wydawnictwo UMCS, Lublin 2010; *Problemy przekładu transformacji frazeologicznych M. Uspieńskiego na język polski*, „Verba. Северо-Западный Лингвистический Журнал”, 2021, nr 2 (2), s. 65-78; *Игры Виктора Пелевина: проблемы перевода*, [w:] Pstyga A., Kananowicz T., Buchowska M. (red.), *Słowo z perspektywy językoznawcy i tłumacza, t. 7, Frazeologia z perspektywy językoznawcy i tłumacza*, Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2018, s. 209-219 itd.

Kolejną bogatą grupę artykułów w danych obszarze tematycznym stanowią prace, które dotyczą przekładu specjalistycznego. Habilitantka zarówno od strony teoretycznej, jak i praktycznej omawia w poszczególnych artykułach przekład specjalistyczny na tle ogólnej teorii

przekładu, analizuje i porównuje istniejące już dokumenty normatywne, które regulują działalność tłumaczy specjalistycznych w Polsce i Rosji. Nadto analizuje rodzaje kompetencji tłumacza tekstów specjalistycznych, kładąc szczególny akcent na kompetencję tekstowo-dyskursywną, która umożliwia tworzenie naturalnie brzmiącego tekstu, będącego wynikiem procesu przekładowego. W rezultacie swoich przemyśleń i szczegółowych badań postuluje wyodrębnienie dla tekstów specjalistycznych większych jednostek przekładowych, a mianowicie – kategorii tekstowych. W poświęconych tym zagadnieniom artykułach Kananowicz wykorzystuje materiał tekstów prawno-prawniczych, urzędowych, technicznych i naukowych. W tym kręgu tematycznym znajduje się czternaście artykułów. Są to, między innymi, *Teoria przekładu specjalistycznego w ZSRR i Rosji na tle ogólnej teorii przekładu*, „Między Oryginałem a Przekładem”, 2016, vol. 22, nr 2, s. 41-55; *Status tłumacza i normy przekładu tekstów specjalistycznych w Rosji (na materiale Zaleceń dla tłumaczy, zleceńodawców i redaktorów w zakresie tłumaczeń pisemnych)*, „Między Oryginałem a Przekładem”, 2013, vol. 21, s. 129-143; 2013, *Теоретические основы перевода специальных текстов*, [B:] Кіклевіч А., Важнік С. (red.), *Palanistyka = Polonistika = Polonistyka 2012*, Мінск: Medysont, Мінск 2013, c. 299-319 i inne.

Warto podkreślić dojrzałość naukową Habilitantki, jej umiejętności w zakresie analizy materiału lingwistycznego, jego odniesienia do aspektów kulturowych oraz budowanie własnych wniosków i przemyśleń. Realizowane badania naukowe w ramach przedstawionych kręgów badawczych oceniam wysoko. Warto również podkreślić wykorzystywany w pracach nie tylko piękny, precyzyjny język rosyjski, ale i lingwistyczny język polski.

2. Działalność naukowo-organizacyjna dr Tatiany Kananowicz

Dr Tatiana Kananowicz ma duże osiągnięcia naukowo-organizacyjne. Sama podkreśla, że „we wszystkich wskazanych obszarach mój rozwój naukowy był możliwy dzięki wsparciu finansowemu ze strony Uniwersytetu Gdańskiego. Regularnie przyznawano mi granty na badania własne (BW), które zyskiwały wysoką ocenę recenzentów przedkładanych projektów (8 grantów w okresie 2008-2015)”. Dzięki tym środkom Habilitantka odbyła kilka kwerend i staży badawczo-rozwojowych na Białorusi i w Rosji (2009, 2012, 2014, 2015). W roku 2011 została stypendystką programu „Kształcimy najlepszych – kompleksowy program rozwoju doktorantów, młodych doktorantów i akademickiej kadry dydaktycznej Uniwersytetu Gdańskiego” zrealizowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (projekt pt. „Tekst specjalistyczny: semantyka, pragmatyka, przekład”).

Dr Tatiana Kananowicz uczestniczyła aktywnie w szeregu międzynarodowych konferencji naukowych, wygłaszając 46 referatów w kraju (Gdańsk, Warszawa, Kraków, Szczecin itd.), i za granicą, między innymi, Bułgaria, Czechy, Hiszpania, Rosja, Ukraina i in.. Nadto siedmiokrotnie wygłaszała wykłady na uczelniach zagranicznych, między innymi, w ramach programu Erasmus+ STA: Trinity College, Dublin, Irlandia; Ostravska Universita, Ostrawa, Czechy; Universidad de Granada, Granada, Hiszpania; New Bulgarian University, Sofia, Bułgaria; Rosyjski Uniwersytet Przyjaźni Narodów, Moskwa, Rosja; Bałtycki Federalny Uniwersytet im. I. Kanta w Kaliningradzie, Kaliningrad, Rosja).

Habilitantka nie tylko brała udział w konferencjach naukowych, lecz również była współorganizatorem szeregu międzynarodowych konferencji naukowych organizowanych na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego. Tak na przykład w latach 2009 i 2014 pełniła funkcję sekretarza konferencji *Tekst jako kultura. Kultura jako tekst*. Konferencje te zaowocowały długotrwałą współpracą z wieloma zagranicznymi ośrodkami akademickimi. W 2016 roku była członkiem Komitetu Organizacyjnego międzynarodowej konferencji naukowej na temat: *Słowo z perspektywy językoznawcy i tłumacza VI* (UG, 2016), w 2018 roku – międzynarodowej konferencji naukowej *Mowa – Człowiek – Świat: perswazja językowa w różnych dyskursach II*, organizowanej przez Uniwersytet Gdański, konferencji naukowej *Polszczyzna wczoraj i dziś – pamięć, inspiracje, perspektywy* (UG, 2019), *Mowa – Człowiek – Świat. Perswazja językowa w różnych dyskursach III* (UG, 2021).

Habilitantka była również proszona o zrecenzowanie artykułów dla redakcji czasopism „Mundo Eslavo” (Universidad de Granada) i „Studia Rossica Posnaniensia” (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Ponadto dwukrotnie uczestniczyła w publikacjach podręcznikowych w charakterze konsultanta językowego (Marciszewska M., Sładkiewicz Ż., 2014, *Ćwiczenia z fonetyki języka rosyjskiego dla początkujących*, Gdańsk) i korektora przekładów tekstów literackich z języka rosyjskiego na język polski (Kalita L., 2020, *Wybrane zagadnienia z najnowszej prozy rosyjskiej. Skrypt dla studentów I roku rusjoznawstwa*, Gdańsk).

Pani Doktor jest członkiem Pracowni Badań nad Komunikowaniem Medialnym (afiliowanej przy Wydziale Filologicznym UG), Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego, Polskiego Towarzystwa Rusycystycznego.

Habilitantka udziela się również w pracy organizacyjnej Instytutu Rusycystyki i Studiów Wschodnich, gdzie kilkakrotnie była sekretarzem i członkiem Komisji Rekrutacyjnej (2008, 2009, 2015), w latach 2012-2015, w latach 2012-2013 i 2013-2014 wchodziła w skład Instytutowej Rady Programowej; w latach 2013-2019 oraz 2021-2022 była

zakładowym koordynatorem sylabusów. Od roku 2021 jest członkiem Wydziałowego Biura ds. Promocji oraz członkiem Rady Promocyjnej w Instytucie Rusycystyki i Studiów Wschodnich.

Od roku 2009 jestem Instytutowym Koordynatorem Programu Erasmus+, pozyskując partnerów do współpracy międzynarodowej i środki finansowe na tę współpracę. Dzięki tym środkom stała się możliwa realizacja międzynarodowego projektu pt. *Oblicza lingwistyki XXI wieku: obiekty, metody, interpretacje*, której owocem jak dotychczas są 3 tomy monografii wieloautorskich.

Dr Tatiana Kananowicz otrzymała dwie nagrody Rektora Uniwersytetu Gdańskiego: pierwsza z nich to Nagroda zespołowa pierwszego stopnia za książkę pt. „*Słowa, słowa, słowa...*” w *komunikacji językowej III* (2012 r.), druga – Nagroda Rektora dla pracownika Uniwersytetu Gdańskiego w roku jubileuszowym obchodów 50-lecia Uniwersytetu Gdańskiego (2020 r.).

2. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę

Habilitantka prowadziła i prowadzi różnego typu zajęcia: od ćwiczeń, przez konwersatoria, wykłady i seminaria (dyplomowe i magisterskie) na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia na kierunkach Filologia rosyjska, Rosjoznawstwo i Sinologia oraz na Polonistycznych Studiach Podyplomowych *Nauczanie języka polskiego jako obcego*. Tematyka prowadzonych zajęć jest różnorodna, np. Gramatyka opisowa współczesnego języka rosyjskiego (fonetyka, morfologia, składnia), język SCS, gramatyka historyczna języka rosyjskiego, wstęp do językoznawstwa, komunikacja międzykulturowa, przekładoznawstwo itd. Pod kierunkiem Habilitantki od roku 2006 napisano 91 prac licencjackich i 8 magisterskich z zakresu językoznawstwa, translatoryki i komunikacji międzykulturowej.

W latach 2014-2022 wraz ze studentami brałam udział w wydarzeniach promujących Instytut w ramach Bałtyckiego Festiwalu Nauki, Dni Neofilologii, Dni Otwartych Wydziału Filologicznego, Pikników Naukowych (warsztaty tłumaczeniowe, projekcje filmowe itd.). W latach 2018-2022 była współorganizatorem Dni Słowiańskich Piśmiennictwa i Kultury.

Od roku 2018 jestem opiekunem naukowym Koła Sympatyków Dziedzictwa Słowiańskiego „Aoryst”. Jako opiekun naukowy Koła Tatiana Kananowicz reżyseruje spektakle, w których biorą udział członkowie Koła i które następnie są wystawiane w ramach organizowanych przez Instytut lub Wydział wydarzeń (Dni Otwarte Wydziału Filologicznego, Dni Słowiańskich Piśmiennictwa i Kultury).

Od ponad 10 lat jest członkiem zespołu organizującego coroczny Konkurs Translatoryczny dla studentów, nie tylko Uniwersytetu Gdańskiego. Przygotowuje teksty z zakresu przekładu literackiego i ocenia przekłady jako członek jury. Dotychczas odbyło się 12 edycji konkursu.

Jako Instytutowy Koordynator programu Erasmus+ opiekuje się również studentami wyjeżdżającymi na uczelnie zagraniczne oraz studentami przyjeżdżającymi w celu zrealizowania semestru studiów w Instytucie Rusycystyki i Studiów Wschodnich. W roku akademickim 2020-2021 dr Tatiana Kananowicz sprawowała opiekę naukową nad stypendystką Programu Stypendialnego Rządu RP dla Młodych Naukowców panią Ainagul Usserbayevą z Kazachstanu

W latach 2013-2016 Pani Doktor współpracowała z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Gdańsku, dla której przygotowywała arkusze maturalne z języka rosyjskiego (poziom podstawowy i rozszerzony) oraz zestawy testów na egzamin ustny z języka rosyjskiego (poziom rozszerzony).

Nie sposób wymienić całej działalności naukowo-organizacyjnej i popularyzatorskiej dr Tatiany Kananowicz. Podsumowując, warto podkreślić, że Habilitanka jest osobą bardzo aktywną i sprawną organizacyjnie, świetnym dydaktykiem, sprawuje opiekę naukowo-organizacyjną nad studentami, jest wielokrotnym opiekunem roku i w dużym stopniu przyczynia się do umiędzynarodowienia i promocji Uniwersytetu Gdańskiego w kraju i za granicą.

Konkluzja końcowa

Biorąc pod uwagę całokształt dorobku naukowo-badawczego Dr Tatiany Kananowicz, wysoki poziom merytoryczny tytułowego osiągnięcia naukowego, Jej aktywny udział w licznych zespołach naukowych i projektach badawczych, jak również znaczące naukowo monografie i publikacje naukowe oraz wyjątkową aktywność dydaktyczną i naukowo-organizacyjną, stawiam wniosek o dopuszczenie Pani Doktor Tatiany Kananowicz do dalszych etapów procesu habilitacyjnego.